

Domovská stránka>Podanie na súd>Právne systémy – na úrovni EÚ a členských štátov>Vnútroštátne všeobecné súdy

Vnútroštátne všeobecné súdy

V tejto sekcii nájdete prehľad všeobecných súdov v Belgicku.

Všeobecné súdy – úvod

Najvyšší súd

Kasačný súd (*Cour de cassation*): je najvyššia jurisdikcia („súd súdov“) a nachádza sa v Bruseli.

Porotný súd

V každej z desiatich provincií a v správnom okrese hlavného mesta Brusel je jeden **porotný súd** (*cour d'assises*). Nejde o stály súd, ale zostavuje sa vždy v prípade, keď majú byť pred ním postavení obžalovaní.

Odvolacie jurisdikcie

Odvolacie súdy (*cours d'appel*) – v Belgicku je ich 5:

Brusel (pre súdne okresy Valónskeho Brabantu, Louvainu a Bruselu),

Liège (pre súdne okresy Lutyšska, Eupenu, Namurska a provincie Luxembourg),

Mons (pre súdny okres Henegavska),

Gand (pre súdne okresy Západného Flámska a Východného Flámska),

Antverpy (pre súdne okresy Antverp a Limburska).

Odvolacie pracovné súdy (*cours du travail*): v Belgicku je ich 5. Sú to odvolacie súdy špecializované na pracovné právo. Majú rovnakú miestnu príslušnosť ako vyššie uvedené odvolacie súdy.

Prvostupňové jurisdikcie

Prvostupňové súdy (*tribunaux de première instance*): v Belgicku je ich 13 (jeden v každom súdnom okrese a dva v bruselskom okrese – 1 pre holandský a 1 pre francúzsky jazyk).

Pracovné súdy (*tribunaux du travail*): v Belgicku je ich 9 [v zásade jeden na každý obvod odvolacieho súdu s výnimkou obvodu Odvolacieho súdu v Bruseli, kde sa nachádza pracovný súd v mestách Louvain a Nivelles, ako aj dva pracovné súdy v Bruseli (1 pre holandský a 1 pre francúzsky jazyk), a s výnimkou súdneho obvodu mesta Eupen].

Podnikové súdy (*tribunaux de l'entreprise*): v Belgicku je ich 9 [v zásade jeden na každý obvod odvolacieho súdu s výnimkou obvodu Odvolacieho súdu v Bruseli, kde sa nachádza podnikový súd v mestách Louvain a Nivelles, ako aj dva podnikové súdy v Bruseli (1 pre holandský a 1 pre francúzsky jazyk), a s výnimkou súdneho obvodu mesta Eupen].

Nižšie alebo miestne jurisdikcie

Zmierovacie súdy (*justices de paix*): v Belgicku je 187 zmierovacích súdov (jeden v každom súdnom kantóne).

Policajné súdy (*tribunaux de police*): v Belgicku je ich 15, t. j. 1 na každý súdny okres so špecifickosťou v Bruseli, ktorý ich má 4.

Príslušnosť súdov

Zmierovací súd

Zmierovací súd rozhoduje o všetkých nárokoch do 5 000 EUR, o ktorých výslovne nerozhoduje iný súd. Zmierovací súd je okrem iného príslušný aj v sporoch, ktoré sa týkajú nájomných zmlúv, porušovania susedských vzťahov, vecných bremien, vyvlastnenia bez ohľadu na spornú sumu, ako aj predbežných opatrení medzi manželmi. S výnimkou prípadu, keď sa rozhoduje o žalobe týkajúcej sa sumy nepresahujúcej 2 000 €, možno voči rozhodnutiam zmierovacieho sudcu podať **opravný prostriedok** na prvostupňovom súde.

Policajný súd

Policajný súd je **trestnou a občianskou** jurisdikciou, ktorá posudzuje priestupky, prečiny prekvalifikované na priestupky, porušenia osobitných predpisov (napríklad Poľnohospodárskeho zákonníka alebo Lesného zákonníka), žaloby týkajúce sa náhrady škody spôsobenej dopravnou nehodou a dopravné priestupky. Voči rozhodnutiam policajného súdu možno podať **odvolanie** na prvostupňovom súde s výnimkou záležitostí uvedených v Súdnom poriadku, ak sa rozhoduje o nároku, ktorý nepresahuje sumu 1 240 €.

Prvostupňový súd

Prvostupňový súd je príslušný vo všetkých sporoch okrem tých, ktoré sú v zmysle zákona pridelené iným súdom. Nazýva sa to **zvyšková právomoc** prvostupňového súdu.

Prvostupňový súd je členený na sekcie: **občiansky súd** (*tribunal civil*), **priestupkový súd** (*tribunal correctionnel*), **súd pre rodinu** (*tribunal de la famille*) a **súd pre mladistvých** (*tribunal de la jeunesse*). Od roku 2007 sú v rámci prvostupňových súdov v Antverpách, Bruseli, Východnom Flámsku, Liège a Henegavsku zriadené **súdy pre výkon trestu** (*tribunaux de l'application des peines*).

Občiansky súd

Občiansky súd rozhoduje o **záležitostiach, ktoré sa týkajú stavu osôb**. Je tiež príslušný v sporoch, ktoré presahujú 1 860 EUR, v sporoch týkajúcich sa dedičských alebo autorských práv, ako aj v prípade odvolaní proti rozhodnutiam vyneseným zmierovacím sudcom.

Priestupkový súd

Priestupkový súd je trestnou jurisdikciou, ktorej úlohou je súdiť všetky **prečiny a trestné činy prekvalifikované na prečiny**, ako je napríklad podvodné konanie, podvod, neúmyselné zabitie, krádež vlámaním či krádež s použitím násillia. Je tiež odvolacím súdom pre rozhodnutia vynesené policajným súdom.

Prípad možno predložiť priestupkovému súdu priamym predvolaním prokuratúry alebo poškodeného alebo rozhodnutím poradného senátu, ktorý v závere vyšetrovania určí, či bude obvinený postavený pred priestupkový súd.

Poradný senát (*chambre du conseil*) je vyšetrovacia jurisdikcia, ktorú tvorí samosudca prvostupňového súdu. Ten skúma, či existuje dôvod postúpiť vec priestupkovému súdu, alebo rozhodne o zastavení stíhania obvineného (*non-lieu*). Poradný senát tiež rozhoduje o tom, či obvinený zostane vo vyšetrovacej väzbe alebo bude prepustený z väzby, prípadne podmienčne prepustený. Tieto rozhodnutia prijíma buď každý mesiac, alebo každé tri mesiace, ak ide o trestný čin, ktorý sa nedá prekvalifikovať na prečin.

Vyšetrovacia väzba (*détention préventive*) je bezpečnostné opatrenie, ktorým je osoba podozrivá zo spáchania prečinu alebo zločinu vzatá do väzby pred začatím procesu. Toto opatrenie sa ukladá s cieľom zabrániť tomu, aby sa podozrivý ukrýval v čase, keď sa má dostaviť pred súd, aby medzičasom spáchal ďalšie trestné činy, aby sa pokúsil o odstránenie dôkazov alebo aby nadviazal kontakt s tretími osobami (napr. s cieľom ovplyvnenia svedkov alebo spoluobvinených). Podozrivý, ktorý je napokon oslobodený alebo voči ktorému bolo zastavené stíhanie, môže žiadať odškodnenie od ministerstva

spravodlivosti za čas, ktorý nespravodlivo strávil vo väzení: ide o náhradu v prípade neoprávnenej väzby. Na to, aby vznikol nárok na túto náhradu, musia byť splnené dve podmienky: vyšetrovacia väzba trvala dlhšie ako osem dní a väzba alebo ponechanie vo väzbe nebolo spôsobené osobným správaním podozrivého. Pri hodnotení tejto druhej podmienky je ministerstvo veľmi prísne.

Rozhodnutia poradného senátu možno napadnúť **odvolaním** podaným na vyšetrovacom senáte, ktorý predstavuje vyšetrovaciu jurisdikciu na úrovni odvolacieho súdu.

Súd pre mladistvých

Senáty pre mladistvých, ktoré tvoria **súd pre mladistvých**, sú príslušné rozhodovať v prípadoch týkajúcich sa maloletých, ktorí sú v nebezpečenstve, a maloletých, ktorí spáchali trestné činy.

Len prokuratúra môže rozhodnúť, či sa vec postúpi alebo nepostúpi súdu pre mladistvých. Nemožno sa obrátiť priamo na sudcu, ako je to napríklad v občianskoprávnom konaní. Mladistvého možno predviesť pred súd pre mladistvých v dvoch prípadoch:

Ak spáchal trestný čin, polícia oznámi jeho meno prokuratúre. Prokuratúra vtedy rozhodne, či sú skutočnosti dosť závažné na to, aby o nich rozhodoval súd pre mladistvých.

Ak je jeho životná situácia ťažká, možno sa už obrátiť na organizáciu pre pomoc mladistvým (*service d'aide à la jeunesse* – SAJ). Ak nemožno vyriešiť jeho situáciu, organizácia pre pomoc mladistvým predloží predmetný spis mediačnej komisii, ktorá sa venuje špeciálnej pomoci mladistvým. Ak je to potrebné, táto mediačná komisia môže požiadať prokuratúru, aby postúpila vec súdu pre mladistvých, aby sa mohlo prijať vhodné opatrenie.

Súd pre rodinu

Súdy pre rodinu sú príslušné rozhodovať o všetkých sporoch týkajúcich sa rodinných záležitostí.

Tieto právomoci sa uvádzajú v článku 572a a článku 577 treťom pododseku Súdneho poriadku.

Okrem výnimiek je súd príslušný rozhodovať bez ohľadu na sumu:

v prípade akejkoľvek žaloby týkajúcej sa stavu osôb a dôsledkov, ktoré z neho vyplývajú: spory týkajúce sa manželstva alebo záväzkov vyplývajúcich z manželstva, rozvodu a jeho majetkových dôsledkov či určenia a popretia rodičovstva, spory týkajúce sa niektorých rozhodnutí prijatých matričnými úradníkmi atď.

v prípade akejkoľvek žaloby týkajúcej sa zákonného spoluzitia a dôsledkov, ktoré z neho vyplývajú: opatrenia týkajúce sa majetku osôb žijúcich v spoločnej domácnosti, zrušenie zákonných spoluzití atď.

v prípade akejkoľvek žaloby týkajúcej sa detí: stanovenie podmienok výkonu rodičovských práv a povinností a/alebo ubytovania, stanovenie práv na osobné vzťahy atď.

v prípade akejkoľvek žaloby týkajúcej sa vyživovacích povinností: stanovenie alebo zmena výšky výživného v prospech bývalého(-ej) manžela(-ky) alebo rodiča, stanovenie alebo úprava výživného atď.

v prípade niektorých žalôb, ktoré sa týkajú rodinných prídavkov: stanovenie rodinných prídavkov pre príjemcu alebo námietky voči ich vyplácaniu príjemcovi.

v prípade akejkoľvek žaloby týkajúcej sa majetku rodiny: majetkové dary pochádzajúce z rodinného majetku, vysporiadanie majetku manželov, spory týkajúce sa dedičstva (napríklad: zrieknutie sa dedičstva) atď., ako aj v súvislosti s akoukoľvek žalobou týkajúcou sa dočasného zákazu pobytu v prípade domáceho násillia.

Súd má tiež právomoc prijímať predbežné a naliehavé opatrenia.

Napokon je oprávnený rozhodovať o akomkoľvek opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiam, ktoré vydal zmierovací sudca v prípadoch týkajúcich sa osôb nespôsobilých na právne úkony.

Súdy pre výkon trestu

Súdy pre výkon trestu vynášajú rozhodnutia o externom právnom postavení osôb odsúdených na trest odňatia slobody. Rozhodujú o poskytnutí týchto možností: **polootvorený a otvorený režim väzby** (*détention limitée*), **elektronický dozor** (*surveillance électronique*), **podmienečné prepustenie** (*libération conditionnelle*) a **predbežné prepustenie** (*mise en liberté provisoire*) s cieľom vyhostenia odsúdeného z územia alebo jeho vydania. Prokuratúra a odsúdení môžu proti rozhodnutiam senátov pre výkon trestu podať dovolanie.

Opravné prostriedky voči rozhodnutiam prvostupňového súdu

S výnimkou rozhodnutí súdu pre výkon trestu môže ktorákoľvek zo strán v konaní alebo prokuratúra v prípade nespokojnosti s rozhodnutím vyneseným prvostupňovým súdom proti tomuto rozhodnutiu podať **odvolanie**, pokiaľ ide o prvostupňové rozhodnutie, teda nebolo vynesené po odvolaní proti rozhodnutiu, ktoré už vyniesol policajný alebo zmierovací súd. V takom prípade bude o veci rozhodovať odvolací súd nezávisle od toho, či patrí pod občiansky súd, priestupkový súd alebo súd pre mladistvých.

Pracovný súd

Pracovný súd je príslušný v **sociálnych záležitostiach**: sociálne zabezpečenie (dôchodky, nezamestnanosť...), spory v pracovno-právnych vzťahoch (pracovné zmluvy, právna úprava zamestnania...) a pracovné úrazy. Takisto má právomoc rozhodovať o žalobách týkajúcich sa **kollektívneho vyrovnania dlhov** (*règlement collectif de dettes*), ktoré podávajú fyzické osoby.

Pracovný súd zahŕňa **viacero senátov**. Až na výnimku stanovenú v Súdnom poriadku sa senáty skladajú zo sudcu z povolania, ktorý senátu predsedá, a dvoch prísediacich sudcov. Podľa charakteru sporu, o ktorom rozhoduje súd, prísediaci sudcovia zastupujú zamestnancov, zamestnávateľov alebo samostatne zárobkovo činné osoby. Tieto osoby sú menované na návrh organizácií z pracovnej sféry (zamestnávateľa, zamestnanci, robotníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby). Pokiaľ ide o prokuratúru, v tomto prípade sa nazýva prokuratúrou pracovného súdu (*auditeur du travail*) a prokurátor je prokurátorom pracovného súdu (*auditeur du travail*).

V prípade nesúhlasu s rozhodnutím pracovného súdu môžu strany podať **odvolanie** na odvolací pracovný súd.

Podnikový súd

Podnikový súd je príslušný rozhodovať o sporoch medzi podnikmi bez ohľadu na sumu sporu.

Žalobu voči podniku môže na podnikový súd podať aj súkromná osoba.

Podnikový súd rozhoduje o sporoch medzi podnikmi, konkrétne fyzickými osobami, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť ako samostatne zárobkovo činné osoby (obchodníci, osoby vykonávajúce slobodné povolania a správcovia), právnickými osobami (spoločnosti, združenia a nadácie) a organizáciami bez právnej subjektivity. Spory nemôžu patriť do osobitnej príslušnosti iných súdov a pokiaľ ide o fyzické osoby, tieto osoby nemôžu byť spojené s činom, ktorý zjavne nesúvisí s podnikom.

Podnikový súd má jeden alebo viacero senátov. Každý senát pozostáva zo sudcu z povolania a dvoch prísediacich sudcov (*juges consulaires*). Prísediaci sudcovia nie sú sudcovia z povolania, ale podnikatelia, členovia správnej rady spoločnosti, účtovníci, audítori podnikov a i. Pomáhajú sudcovi z povolania tým, že mu poskytnú svoje skúsenosti zo sveta obchodu.

V niektorých prípadoch vstupuje do konania na podnikovom súde prokuratúra. Zastupuje ju kráľovský prokurátor, jeden alebo viacero prvých zástupcov prokurátora a jeden alebo viacero zástupcov prokurátora.

Pokiaľ sa strany rozhodnú namietať voči rozhodnutiu súdu, podajú **odvolanie** na odvolacom súde. Napadnuté rozhodnutie však musí byť prvostupňové.

Odvolaie súdy a pracovné súdy

Odvolaací súd sa skladá z viacerých senátov:

Občianske senáty (*chambres civiles*) skúmajú odvolania proti prvostupňovým rozhodnutiam vyneseným občianskymi sekciami prvostupňových súdov a obchodnými súdmi.

Priestupkové senáty (*chambres correctionnelles*) skúmajú odvolania proti prvostupňovým rozhodnutiam vyneseným priestupkovými súdmi.

Senáty pre mladistvých (*chambres de la jeunesse*) skúmajú odvolania proti prvostupňovým rozhodnutiam vyneseným súdmi pre mladistvých.

Vyšetrovací senát (*chambre des mises en accusation*) je vyšetrojúca jurisdikcia poverená skúmaním odvolaní proti rozhodnutiam poradného senátu. Vyšetrovací senát tiež posielá podozrivého pred porotný súd, pretože sa pravdepodobne dopustil zločinu, tlačového trestného činu alebo politického trestného činu.

Podobne ako prvostupňový pracovný súd, aj senáty vyššieho **pracovného súdu** tvorí sudca z povolania zvaný radca a 2 alebo 4 prísediaci radcovia (*conseillers sociaux*). Odvolaací pracovný súd skúma odvolania proti rozhodnutiam pracovných súdov.

Porotný súd

Trestné činy

Keď je osoba **obžalovaná z trestného činu, ktorý sa nemôže preklasifikovať alebo nebol preklasifikovaný na prečin**, je predvolaná pred porotný súd a je súdená **porotou z ľudu**.

Predsedom porotného súdu je sudca z povolania, ktorému pomáhajú dvaja prísediaci, rovnako sudcovia z povolania. Nevyjadrujú sa k vine či nevine obžalovaného. Rozhodnutie o tom, či sa obžalovaný dopustil trestného činu alebo nie, je úlohou členov poroty, zvaných tiež porotcovia. **Porotcovia** sú určené losovaním spomedzi občanov. Každý Belgičan vo veku od 28 do 65 rokov, ktorý požíva svoje občianske a politické práva, vie čítať a písať, nebol nikdy odsúdený v trestnom konaní na trest odňatia slobody dlhší než 4 mesiace ani na povinnú prácu v dĺžke viac než 60 hodín, môže byť vyzvaný, aby sa stal porotcom.

Konanie pred porotným súdom začína čítaním obžaloby – zhrnutia prípadu obsahujúceho podstatné skutočnosti zistené počas vyšetrovania. Potom sú vypočutí svedkovia a osoby, ktorých sa vyšetrovanie týka. Tieto výsluchy majú umožniť porotcom, ktorí si nemohli preštudovať spis, vytvoriť si názor. Potom prokurátor prednesie svoju záverečnú reč, poškodení dostanú slovo a advokáti prednesú svoju reč. Obžalovaný je tiež vypočutý. Odpovedá na otázky predsedu, vysvetľuje skutočnosti a môže prehlásiť, že je nevinný. V závere ústnej časti pojednávania **dvanásť porotcov** rokuje s vylúčením verejnosti. **Musia sa vyjadriť k vine či nevine obžalovaného**. Rozhodujú prostredníctvom hlasovania a ich rozhodnutie môže byť zmiernené. Môžu napríklad vyhlásiť obžalovaného za vinného s uznaním poľahčujúcich okolností. Ak je obžalovaný vyhlásený za vinného, sudcovia z povolania a porotcovia sa spolu radia o treste. Toto rozhodnutie sa prijíma absolútnou väčšinou. Rozhodnutie o vine musí byť zdôvodnené.

Proti rozsudku porotného súdu nie je v zásade možné podať odvolanie. Odsúdený, poškodený a prokurátor však môžu podať dovolanie na **Kasačnom súde**. Ak je odsudzujúci rozsudok zrušený Kasačným súdom, vec je postúpená inému porotnému súdu, ktorý musí znova rozhodnúť.

Tlačový trestný čin (*délit de presse*) a politický trestný čin (*délit politique*)

O tlačovom trestnom čine možno hovoriť, ak je trestná myšlienka vyjadrená v textoch šírených technickým postupom vo viacerých exemplároch. Politický trestný čin je trestný čin spáchaný s politickým motívom a na politický účel. Porotný súd rozhoduje o žalobe vo veci politických a tlačových trestných činov s výnimkou tlačových trestných činov inšpirovaných rasizmom a xenofóbiou.

Kasačný súd

Kasačný súd je **garantom dodržiavania práva druhostupňovými a prvostupňovými súdmi**. Jeho právomoc sa vzťahuje na celé územie Belgicka. Kasačný súd nerozhoduje o skutočnostiach prípadu, ale výlučne o právnych otázkach. Dovoľanie na Kasačný súd možno podať len **na základe právnych dôvodov**, teda v prípade porušenia zákona alebo všeobecnej právnej zásady. Dovoľanie na Kasačný súd možno podať len proti rozhodnutiam alebo rozsudkom vyneseným v poslednej inštancii, teda rozhodnutiam, proti ktorým nie je možné podať odvolanie.

Kasačný súd sa skladá z prvého predsedu, predsedu, predsedov sekcií a radcov. Prokuratúru zastupuje generálny prokurátor pri Kasačnom súde alebo generálny advokát. Súd má **tri senáty**: prvý rozhoduje o občianskoprávných, obchodných, daňových a disciplinárnych prípadoch, druhý je príslušný v trestných prípadoch a tretí v prípadoch týkajúcich sa pracovného práva a sociálneho zabezpečenia. Každý z týchto troch senátov má francúzsku a holandskú sekciu. V každej sekcii zasadá obvykle päť radcov.

Pred vynesením rozhodnutia si sudcovia vypočujú závery **prokurátora** pri Kasačnom súde. Kasačný súd môže rozhodnúť o zamietnutí dovolania. Ak predložené argumenty nie sú prijaté, dovolanie sa zamietne a napadnuté rozhodnutie sa tak stáva konečným. Ak Kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie bolo prijaté v rozpore so zákonom, toto rozhodnutie je zrušené úplne alebo čiastočne s možnosťou alebo bez možnosti odvolania. Rozhodnutie je zrušené s možnosťou odvolania na rovnaký prvostupňový alebo druhostupňový súd ako ten, ktorý vyniesol napadnuté rozhodnutie, ak je potrebné opätovne preskúmať podstatu prípadu. Prípad nie je nikdy postúpený tomu istému súdu.

Poznámka

Treba poznamenať, že priestupkové senáty odvolacieho súdu, porotný súd, priestupkové senáty prvostupňového súdu (priestupkový súd) a policajný súd (zasadajúci v trestných záležitostiach) sa popri občianskych súdoch zaoberajú aj občianskymi žalobami (ktoré sa vo všeobecnosti týkajú náhrady škody) podanými poškodenými, čiže obetami trestných činov vo všeobecnom zmysle.

Právne databázy

Viac informácií o druhostupňových a prvostupňových súdoch možno získať na [Portáli súdnej moci Belgicka](#).

Je prístup do databázy bezplatný?

Áno, prístup do databázy je **bezplatný**.

Súvisiace odkazy

Federálne ministerstvo spravodlivosti

Posledná aktualizácia: 27/02/2020

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.